

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

жаран А. Г. Эшматовдун кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан
баш тартуу жөнүндө

2016-жылдын 29-марты

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: К. Абдиев, Ч. О. Осмонова, Ч. А. Айдарбекова, катчы М. Э. Толобалдиевдин катышуусунда жаран А. Г. Эшматовдун кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

т а п т ы:

2016-жылдын 15-февралында Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына жаран А. Г. Эшматов, анын өкүлү А. Ш. Суранов Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун 2009-жылдын 2-мартындагы токтому, Ош шаардык сотунун 2009-жылдын 5-июлундагы аныктамасы күчүндө экендигине карабастан, Ош облустук райондор аралык сотунун 2011-жылдын 4-октябрындагы чечимин, 2011-жылдын 24-ноябрындагы жана 14-декабрындагы аныктамаларын, Ош облустук сотунун экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2013-жылдын 19-апрелиндеги аныктамасын конституциялык эмес деп таап берүүнү жана Ноокат райондук сотунун 2015-жылдын 4-сентябрындагы аныктамасын мыйзамсыз бузган Ош облустук сотунун жарандык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2015-жылдын 9-декабрындагы аныктамасын Кыргыз

Республиканын мыйзамдарына жана кайрылуучунун укуктарына карама-каршы келет, ошондуктан аны конституциялык эмес деп таап берүүнү суранып, өтүнүч менен кайрылган.

Кайрылуучунун кайрылуусуна ылайык, анын атасы Г. Эшматов Ноокат районунун Кара-Таш айылдык округунун Нойгут айылында 1973-жылдары колхоздон жер алып, ошол жерге турак жай салган. 1985-жылы кайрылуучу үйлөнгөндүгүнө байланыштуу, анын ата-энеси ошол үйдү А. Г. Эшматовго берген. Ал бул турак жайда 1974-жылдан бери жашап турганын, бирок турак жайга тийешелүү жеке менчикти Ноокат районуна караштуу Кара-Таш айылдык өкмөтүнүн 1999-жылдын 20-мартындагы № 15 токтомунун негизинде Ноокат райондук каттоо башкармалыгында каттоодон өткөндүгүн белгилеп кеткен.

Кайрылуучунун агасы М. Гапаровтун 1981-жылы ажырашып кеткен аялы А. Осмонкулова 2008-жылы Ноокат райондук прокуроруна арыз менен кайрылып, прокурордун 2008-жылдын 18-апрелдеги каршылыгынын негизинде райондук соттук чечими менен талаш болгон үйгө кайрылуучунун менчик ээлигин тастыктаган документтерин жокко чыгарылып, анын үстүнөн кылмыш иши козголгон.

Ноокат райондук соту 2008-жылдын 20-июнундагы чечими менен 2002-жылы каза болгон М. Гапаровдун уулу - А. Гапаров атасынан калган турак жайга мураскор, менчикке болгон укугун анык деп таап, бул турак жайга караштуу А. Гапаровдун менчикке болгон укугун каттоодон өткөрүүгө каттоо башкармалыгын милдеттендирген. Бул чечимге нааразы ирээтинде кайрылуучу тиешелүү соттук инстанцияларга арыз менен кайрылган.

2009-жылдын 2-мартындагы токтом менен Кыргыз Республикасынын Жогорку соту А. Г. Эшматовдун даттануусун жарым-жартылай канаттандырып, Ноокат райондук сотунун 2008-жылдын 20-июлундагы чечимин, Ош облустук сотунун экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2008-жылдын 26-сентябрындагы аныктамасын бузуп, ишти негизинен кароо үчүн Ноокат райондук сотуна жиберген.

Кыйрылуучунун айтымында, А. Осмонкулова Ош шаардык сотуна кайрылып, аталган соттун 2009-жылдын 10-июнундагы аныктамасы менен доо арыз кыймылсыз калтырылып, 2009-жылдын 3-июлуна чейин А. Гапаровго арыздын кемчиликтерин жоюга мөөнөт берилген, бирок аныктама аткарылбагандыгына байланыштуу иш кароосуз калтырган.

Жогоруда аталган аныктамалар жана токтомдор күчүндө турганына карабастан, Г. А. Эшматовду Ош облустунун ар түрдүү инстанциясындагы соттор үйдөн чыгаруу жөнүндө жана башка чечимдерин чыгарып, анын конституциялык укуктарын бузуп жатышат деп эсептейт.

Андан тышкары, Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин 166-беренесине ылайык козголгон кылмыш иши боюнча Ноокат райондук соту 2009-жылдын 28-январындагы өкүмү менен А. Г. Эшматовду актап, ал эми Ош облустук сотунун кылмыш иштер боюнча соттук коллегиясы 2009-жылдын 2-апрелиндеги өкүмү менен А. Г. Эшматов эсептик көрсөткүчтүн 30 (отуз) өлчөмүндөгү айыпка кириптер болгон. Бул өкүмдү да, кайрылуучу конституциялык эмес жана конституциялык укуктарына карама-каршы келет деп эсептейт.

Ошону менен бирге, А. Г. Эшматов Ноокат районуна караштуу Кара-Таш айылдык өкмөтүнүн башчысы Зулпукаров өлүп калган адамга 6-жылдан кийин токтом чыгаргандыгы үчүн соттолуп, кызматтан алынганына карабастан, А. Осмонкулова сотторго туура эмес маалымат берип, ошонун негизинде мыйзамсыз чечимдер чыгып, натыйжасында Г. А. Эшматовдун конституциялык укуктары тебеленип жаткандыгын көрсөткөн.

Жогорулардын негизинде, А. Г. Эшматов аталган сот актылары Кыргыз Республиканын мыйзамдарына карама-каршы келет жана аларды конституциялык эмес деп таап берүүнү суранат.

Судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, кайрылуу боюнча «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын

28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья К. Абдиевдин маалыматын угуп, төмөнкүдөй тыянакка келди.

Кайрылууга жана ага тиркелген материалдарга ылайык, кайрылуучу жалпы юрисдикциядагы соттордун актыларын Кыргыз Республикасынын Конституциясына жана мыйзамдарына карама-каршы келет деп таап берүүнү суранат.

Бирок, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнө, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 4, 18-беренелерине ылайык Конституциялык палата мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар Конституцияга карама-каршы келген учурда аларды Конституцияга ылайык эмес деп табат.

Ал эми, аталган конституциялык Мыйзамдын 24-бересине ылайык мыйзамдын, башка ченемдик укуктук актынын, Кыргыз Республикасы үчүн күчүнө кире элек эл аралык келишимдин же Конституцияга өзгөртүүлөр тууралуу мыйзамдын долбоорунун Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу - ишти Конституциялык палатада кароого негиз болуп эсептелет.

Ошол эле учурда, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 5-беренесинин 3-бөлүгүнө ылайык мамлекет, анын органдары, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жана алардын кызмат адамдары Конституцияда жана мыйзамдарда аныкталган ыйгарым укуктардын алкагынан чыга алышпайт. Ушуга байланыштуу, жалпы юрисдикциядагы соттордун актыларын текшерүүгө, аларды бузууга же сот (судьянын) актына укуктук баа берүүгө Конституциялык палатанын укугу жок.

Демек, жаран А. Г. Эшматовдун кайрылуусу мазмуну жана таризи боюнча «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 24, 25-беренелеринин талаптарына ылайык келбейт, кайрылууда көрсөтүлгөн талаптар

Конституциялык палатанын кароосуна караштуу эмес жана аны конституциялык сот өндүрүшүндө кароого негиз жок.

Жогорулардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1, 4-пункттарын жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, судьялар коллегиясы

а н ы к т а д ы:

1. Жаран А. Г. Эшматовдун кайрылуусу өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.
2. Кайрылуу жана ага тиркелген материалдар кайтарылып берилсин.
3. Аныктама Конституциялык палатага даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Абдиев К.

Осмонова Ч. О.

Айдарбекова Ч. А.

№ 12-0